

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v Olomouckém kraji v roce 2014

Zpracovala: Mgr. Zuzana Starostová, krajský protidrogový koordinátor

Odkaz na internetovou prezentaci Olomouckého kraje věnovanou protidrogové prevenci:

<http://www.kr-olomoucky.cz/protidrogova-prevence-cl-85.html>

Obsah:

1	Drogová scéna – situace v Olomouckém kraji.....	3
2	Koordinace protidrogové politiky.....	7
2.1	Institucionální zajištění.....	7
2.1.1	Krajské institucionální zajištění koordinace.....	7
2.1.2	Místní zajištění koordinace protidrogové politiky	8
2.2	Strategické dokumenty protidrogové politiky.....	10
2.3	Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky.....	11
3	Finanční zajištění služeb pro uživatele drog.....	12
3.1	Způsob financování služeb Olomouckým krajem.....	12
3.2	Způsob zajištění financování protidrogových služeb obcemi.....	13
3.3	Financování služeb Evropskými fondy.....	14
3.4	Výdaje na protidrogovou prevenci podle typů služeb.....	14
4	Služby poskytované uživatelům drog a osobám ohroženým drogami.....	16
4.1	Specifická primární prevence.....	16
4.2	Služby v oblasti snižování rizik.....	17
4.3	Služby v oblasti ambulantní léčby.....	19
4.4	Služby v oblasti rezidenční léčby.....	21
4.5	Služby v oblasti následné péče.....	21
4.6	Ostatní specializované programy.....	22

1 Drogová scéna – situace v Olomouckém kraji

Realizace protidrogové politiky v Olomouckém kraji v roce 2014 se opírala o strategický dokument - Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2011 – 2014, který byl schválen usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje č. UZ/19/39/2011 ze dne 22. 4. 2011.

K zajištění vertikální i horizontální koordinace protidrogové politiky v Olomouckém kraji přispívala činnost krajského protidrogového koordinátora, který pracuje na odboru zdravotnictví Krajského úřadu Olomouckého kraje a je podřízen přímo vedoucímu odboru. Důležitá je také činnost Komise pro prevenci kriminality a drogových závislostí, která je poradním orgánem Rady Olomouckého kraje.

Kromě stabilní činnosti již existujících služeb zahájila provoz nově vzniklá zdravotnická zařízení – Adiktologická ambulance organizace Darmoděj, o. s. v Jeseníku a Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí (Nestátní interní oddělení s. r. o.) v Olomouci.

Na drogové scéně Olomouckého kraje opět výrazně převládalo zneužívání pervitinu jako primární drogy. Velkým problémem v celé populaci zůstává zneužívání alkoholu.

Ve všech regionech Olomouckého kraje je klienty kromě marihuany a alkoholu nejčastěji užíván pervitin, legálně i nelegálně získané léky, další syntetické a taneční drogy. V hojně míře se zneužívá toluen, sezónně opium a halucinogenní houby. V Olomouckém regionu byla nově v roce 2014 zaznamenána vysoká míra sezonní konzumace opia. U většiny klientů je primární droga kombinována se zneužíváním alkoholu, marihuany, sezónních drog (surové opium, lysohlávky) a léků. V komunitě Olašských Romů žijící v Prostějově je užíván heroin.

Užívání návykových látek v obecné populaci, ve školní populaci

V roce 2014 nebyla v Olomouckém kraji provedena místní studie zaměřená na užívání návykových látek ve školní i obecné populaci.

Užívání drog v prostředí zábavy, nočního života

V prostředí nočního života působí dlouhodobě zejména služba Terénní programy Olomouc (Společnost Podané ruce o.p.s.). V rámci výjezdních akcí na festival Pod parou a Majáles proběhlo 529 kontaktů s návštěvníky. V prostředí zábavy působily ojediněle i služby Terénní programy Šumpersko a Terénní program Kappa – Help.

Problémové formy užívání drog

V Přerově a v Prostějově probíhala v některých lékárnách v omezené míře distribuce injekčních stříkaček, která byla pro uživatele návykových látek bezplatná.

Nově se objevující trendy a fenomény

Pracovníci služeb v přerovském regionu zaznamenali u klientů zvýšenou míru zneužívání psychiatrických léků, konkrétně tramal, neurol a rohypnol. Léky jsou ale stále zneužívány v kombinaci s dalšími drogami; výjimečně jsou primární drogou.

Nové syntetické drogy

Ani ve službách, ani policií České republiky nebyly zachyceny žádné nové syntetické drogy.

Hazardní hraní

Na cílovou skupinu hazardních hráčů a osob blízkých je zaměřena zejména činnost Ambulance adiktologie (Společnost Podané ruce, o.p.s.) v Olomouci a v Prostějově (1 x týdně), výhledově i ve městě Zábřeh n. M. (1 x týdně). V rámci projektu „První pomoc pro patologického hráče a jejich rodiny“ byla vytvořena metodika pro práci s hazardními hráči a jejich blízkými (Kláštèrecký, T., Licehammerová, Š., Nohýnková, A.: Metodika práce s patologickými hráči, Brno 2014) a svépomocný web pro hazardní hráče (<http://gambling.podaneruce.cz/>), který je propojen i se sociální sítí facebook. Realizátorem tohoto projektu byla Společnost Podané ruce o.p.s. Od října 2014 začali pracovníci Ambulance adiktologie opět pracovat s uživateli návykových látek.

Drogová kriminalita:

V roce 2014 se dění na drogové scéně podobalo předchozím létům, zvýšil se počet uživatelů, výrobců a distributorů. Jako novější fenomén lze uvést vietnamskou komunitu, která se i v našem kraji mimo pěstování indoor konopí začala zabývat rovněž výrobou a distribucí metamfetaminu.

Dle sdělení Policie České republiky by při zvýšení počtu policistů, zabývajících se touto problematikou, došlo k nárůstu počtu zachycených osob a zajištěných látek. Velkou příležitostí pro Olomoucký kraj je volná dostupnost léčiv s obsahem pseudoefedrinu na území Polska, o čemž svědčí i počet zajištěných tablet pro výrobu metamfetaminu. Z významných záchytů je vhodné zmínit velkou pěstírnu indoor konopí v Hranicích, na jejímž provozování se podíleli občané Vietnamu a České Republiky, dále dva vietnamské distributory pervitinu v Mohelnici a také účast Olomouckého kraje na republikové akci proti Growshopům. V této akci byly na území Olomouckého kraje v pěti obchodech zajištěny prostředky na vybavení indoor pěstíren.

Následující údaje jsou převzaty od Policie České republiky, Olomoucký kraj, 2014:

Drogové trestné činy a přestupky – rozdělení podle drog

Trestné činy	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Konopné drogy	10	93
Pervitin		152
Extáze		
Heroin		
Kokain		3
Subutex/Suboxone		
Houby obsahující OPL		1
Hašiš		2
Celkem osob	10	251

*OPL- omamné a psychotropní látky

** Poznámka: "Celkem osob" nemusí být součtem osob ve sloupci, protože jedna osoba mohla být sankcionována za držení více drog zároveň. Např. 1 osoba, která byla sankcionována zároveň za držení konopných drog, pervitinu a extáze, bude vykázána v každém řádku podle typu drogy, ale jen jednou v řádku „Celkem osob“.

Zajištěné OPL při projednávání trestných činů

Druh drogy	Celkové množství
Konopné drogy	6669,039 g
Rostliny konopí	3973 ks
Pervitin	1554,769 g
Pěstírny indoor konopí	17 g
Léky s obsahem pseudoefedrinu	26137 ks tablet
Kokain	40.519 g
Varna na výrobu pervitinu	22 g
Houby obsahující OPL	0
hašiš	13,87 g

Tabulka 1-1: Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2014 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky držení drog	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
§ 30 odst. 1, písm. j		
Konopné drogy	6	43
Pervitin		8
Extáze		0
Heroin		0
Kokain		0
Subutex/Suboxone		0
Houby obsahující OPL		0
Jiná OPL		0
Celkem osob	6	49

Tabulka 1-2: Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2014 podle § 30, odst. 1, písm. k) zákona č. 200/1990 Sb. podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky pěstování rostlin a hub	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
§ 30 odst. 1, písm. k		
Rostliny konopí		3
Jiné rostliny nebo houby obsahující OPL		
Celkem osob		3

Tabulka 1-3 Množství drog zajištěných v rámci projednaných přestupků podle § 30, odst. 1, písm. j) a k) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle druhu drogy:

Druh drogy	Celkové množství
Konopné drogy	364.884 g
Rostliny konopí	51 ks
Pervitin	4,13 g
Extáze	0
Heroin	0
Kokain	0
Subutex/Suboxone	0
Houby obsahující OPL	0
Hašiš	2,8 g

Následující údaje jsou převzaty od obcí Olomouckého kraje, Olomoucký kraj, 2014:

Údaje o počtu pachatelů přestupků projednaných v r. 2014 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., které poskytly obce s rozšířenou působností v Olomouckém kraji.

Tabulka 1-4: Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2014 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky držení drog § 30 odst. 1, písm. j	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Konopné drogy	3	46
Pervitin		7
Extáze		
Heroin		
Kokain		
Subutex/Suboxone		
Houby obsahující OPL		1
Jiná OPL		
Celkem osob	3	52

Tabulka 1-5: Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2014 podle § 30, odst. 1, písm. k) zákona č. 200/1990 Sb. podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky pěstování rostlin a hub § 30 odst. 1, písm. k	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Rostliny konopí		16
Jiné rostliny nebo houby obsahující OPL		
Celkem osob		16

Další informace k situaci v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji je zhruba 50 sociálně vyloučených lokalit, v nich jsou poskytovány služby zaměřené spíše na sociální začleňování. V některých probíhají i terénní programy pro uživatele drog, např. v Přerově, Jeseníku.

Klientům byly dostupné všechny typy odborné péče dle § 20 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb. kromě stacionárních programů.

V rámci podpory začleňování do běžného života se mohli klienti Doléčovacího centra organizace P-centrum zapojit do mezinárodního projektu „Restart“, který jim nabízel pomoc v nalezení a udržení zaměstnání. Projekt byl zakončen adiktologickou konferencí Restart: „Teorie a praxe léčby závislostí“, která se konala ve dnech 9. - 10. 10. 2014.

Sociální podnik - kavárna „Naše café“ v Olomouci podporuje klienty Doléčovacího centra organizace P-centrum v začlenění do pracovního procesu. Klientům Doléčovacího centra jsou k dispozici 4 pracovní místa na dobu půl roku, která jim umožní získat a udržet pracovní návyky a sociální dovednosti.

Klienti Doléčovacího centra Restart neziskové organizace Darmoděj v Jeseníku měli možnost využít nabídky projektu „Pomoc sociálně vyloučeným osobám s uplatněním na trhu práce“ a „Pracovní centrum Posádka“.

Všechny výše uvedené projekty byly podpořeny z Evropského sociálního fondu – Operační program lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ).

2 Koordinace protidrogové politiky

2.1 Institucionální zajištění

2.1.1 Krajské institucionální zajištění koordinace

Krajský protidrogový koordinátor

Funkce protidrogového koordinátora Olomouckého kraje byla zřízena k 15. 9. 2001, a to od počátku v úvazku 1,0. Od 1. 7. 2002 pracuje na odboru zdravotnictví Krajského úřadu Olomouckého kraje a je podřízen přímo vedoucímu odboru. Zajišťuje vertikální i horizontální koordinaci protidrogové politiky v Olomouckém kraji.

Komise pro prevenci kriminality a drogových závislostí

Komise je poradním orgánem Rady Olomouckého kraje. Zabývá se otázkami prevence kriminality, protidrogové politiky a primární prevence rizikového chování ve školství. Má 15 členů a setkává se 6 x ročně.

Po volbách do zastupitelstev krajů v roce 2012 začala komise pracovat v novém složení. Její členové byli jmenováni Radou Olomouckého kraje - usnesení č. UR/3/12/2012 ze dne 19. 12. 2012.

Tajemníkem komise je manažer prevence kriminality Bc. Michal Poláček.

Seznam členů komise a kontakt na jejího tajemníka je umístěn na webových stránkách Olomouckého kraje:

<http://www.kr-olomoucky.cz/komise-pro-prevenci-kriminality-a-drogovych-zavislosti-cl-1250.html>

Horizontální koordinace protidrogové politiky Olomouckého kraje

Krajská protidrogová koordinátorka spolupracuje s manažerem prevence kriminality (pracovník odboru sociálních věcí Krajského úřadu Olomouckého kraje), krajským koordinátorem romských poradců (pracovník odboru sociálních věcí Krajského úřadu Olomouckého kraje), metodikem prevence rizikového chování (pracovník odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje), zdravotnickými zařízeními i policií. Spolupráce je dobrá, probíhá v různé intenzitě a má různé formy, včetně spolupráce při přípravě strategií.

Krajská protidrogová koordinátorka je také aktivně zapojena do Komunitního plánování sociálních služeb v Olomouci, v pracovní skupině „Občané ohrožení drogou“, a do projektu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji, v pracovní skupině „Osoby ohrožené návykovým jednáním“ (manažerka pracovní skupiny). Dále je členkou pracovní skupiny pro prevenci kriminality (pracovní skupina ad hoc) a realizačně – manažerského týmu Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb.

V rámci pracovní skupiny „Osoby ohrožené návykovým jednáním“ Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji dochází k pravidelnému společnému setkávání zástupců neziskových organizací působících v oblasti protidrogové prevence a krajské protidrogové koordinátorky. Pracovní skupina se setkává jednou měsíčně.

Do protidrogové politiky v Olomouckém kraji je zapojena řada institucí, organizací a odborníků z různých oblastí protidrogové prevence.

2.1.2. Místní zajištění koordinace protidrogové politiky Olomouckého kraje

V Olomouckém kraji je 5 okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk) se 13 obcemi s rozšířenou působností. Kontaktní pracovník byl určen v 17 obcích. Výměna informací, řešení problémů a konzultace probíhají elektronickou cestou i osobním kontaktem. Služby pro uživatele drog poskytované neziskovým sektorem jsou součástí komunitního plánování obcí a jejich zástupci se přímo podílí na vytváření komunitních plánů sociálních služeb.

Žádná z obcí Olomouckého kraje nemá zpracován samostatný dokument pro oblast protidrogové politiky, ani o její realizaci nevydává samostatnou výroční zprávu. Problematika osob zneužívajících návykové látky a hazardních hráčů je začleněna do komunitních plánů rozvoje sociálních služeb jednotlivých obcí – je to jedna z cílových skupin.

Kontaktní pracovníci obecních úřadů – protidrogová prevence

ADRESA	KONT. PRAC.	ODBOR	TELEFON	E-MAIL
MÚ Šumperk, Lautnerova 1, 787 01	Kudláčková Eva, DiS.	Odbor sociálních věcí	583 388 814	eva.kudlackova@musumperk.cz
MÚ Javorník, Nám. Svobody 134, 790 70	Stoupalová Simona	Odbor tajemníka	584 458 789	socialni.stp@mujavornik.cz
MÚ Mohelnice, U Brány 2, 789 85	Fričarová Eva	Odbor sociálních věcí – vedoucí	583 452 163	fricarovae@mu-mohelnice.cz
Magistrát města Olomouce, Kosmonautů 10, 779 11	Fritscherová Jarmila, PhDr.	Odbor sociálních služeb a zdravotnictví	583 212 168, 777 977 182	jarmila.fritscherova@mmol.cz
MÚ Jeseník, Masarykovo nám.1/167, 790 01	Kovalčík Jiří, Bc.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	584 498 464	jiri.kovalcik@mujes.cz
MÚ Zlaté Hory, Nám. Svobody 80, 793 76	Zondlaková Alena, Bc., DiS.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	584 453 059	alena.zondlakova@zlatehory.cz
MÚ Prostějov, Nám. T.G. Masaryka 131/12, 796 01	Petrželová Gabriela, Bc.	Odbor sociálních věcí	582 329 341	gabriela.petrzelova@mestopv.cz
MÚ Šternberk, Horní nám. 16, 785 01	Zajacová Jitka, Ing.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, vedoucí	585 086 527 mobil: 725 765 695	zajacova@sternberk.cz
MÚ Uničov, Masarykovo nám. 1, Uničov, 783 91	Kovařík Josef.	Odbor obrany a krizového řízení	585 088 331	jkovarik@unicov.cz
MÚ Zábřeh, Nám. Osvobození 345/15, 789 01	Paclíková Michaela, Mgr.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	583 468 129	paclikova@muzabreh.cz
MÚ Konice, Na Příhonech 405 , 798 52	Koudelková. Hana, Bc.	Vedoucí odboru soc. věcí	582 401 471	hana.koudelkova@konice.cz
MÚ Litovel, nám. Přem. Otakara 778, 784 01	Rozehnalová Zuzana.	Odbor sociální a správní,	585 153 231	kurator@mestolitovel.cz
MÚ Hanušovice, Hlavní ulice 92, 788 33	Sedlmayerová Milena, Mgr.	Odbor sociální, vedoucí	583 231 284 584 453 059	podatelna@mu-hanusovice.cz
MÚ Hranice, Pernštejské nám. 1, 753 37	Škapová Martina	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	581 828 440	martina.skapova@mesto-hranice.cz
Magistrát města Přerova, Nám. T.G.M. 2, 750 11	Buš Boleslav	Odbor sociálních služeb a zdravotnictví	581 268 793	boleslav.bus@prerov.eu

MÚ Kojetín, Masarykovo nám. 20, 752 01	Přehnalová Alice	Odbor sociálních věcí	581 277 437	a.prehnalova@radnice.kojetin.cz
MÚ Lipník nad Bečvou náměstí T.G. Masaryka 89, 751 31	Mainušová Jana, DiS.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví		mainusova@mesto-lipnik.cz

2.2 Strategické dokumenty protidrogové politiky Olomouckého kraje

Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2011 – 2014, který byl schválen usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje č. UZ/19/39/2011 ze dne 22. 4. 2011.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011 - 2014, v jehož rámci vyvíjí činnost pracovní skupina „Osoby ohrožené návykovým jednáním“.

Protidrogová koordinátorka je manažerkou této pracovní skupiny a zároveň i členkou realizačně - manažerského týmu pro Střednědobý plán.

Cíle „Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011 - 2014“:

Cíl 1: Udržení a rozvoj stávajících terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb pro osoby ohrožené návykovým jednáním v Olomouckém kraji

Cíl 2: Vydefinování nástrojů řešení problematiky patologického hráčství na území Olomouckého kraje

Cíl 3: Monitorování skryté populace uživatelů návykových látek

Podrobnosti lze nalézt na webových stránkách Olomouckého kraje:

<http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1373/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-v-olomouckem-kraji-pro-roky-20112014.pdf>

Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2013 – 2016 byla schválena usnesením rady Olomouckého kraje UZ/26/38/2012 ze dne 21. září 2012.

Výchozí částí této strategie je bezpečnostní analýza území kraje, institucionální analýza a sociodemografická analýza, určuje cíle a priority v oblasti prevence kriminality, které mohou přispět k eliminaci kriminálně rizikových jevů. Oblast protidrogové prevence se v tomto dokumentu, jako jedna z dalších oblastí přispívající k řešení sociálně patologických jevů, v materiálu objevuje pouze v popisu organizační struktury kraje a v rámci popisovaných dotačních titulů kraje. Cíleně se oblast protidrogové prevence v záměrech a prioritách strategie prevence kriminality, s odkazem na svou vlastní samostatnou strategii, neobjevuje.

Podrobné údaje lze nalézt:

<http://www.kr-olomoucky.cz/prevence-kriminality-cl-292.html>

Krajský plán primární prevence na léta 2013 – 2014 schválila Rada Olomouckého kraje na své schůzi dne 11. 9. 2012 s účinností dokumentu od 1. 1. 2013.

Tento dokument má charakter krajské strategie primární prevence, ačkoliv byl vytvořen z popudu MŠMT ČR, které jeho existencí v kraji podmínilo možnost čerpat finanční prostředky v rámci dotačního řízení na podporu projektů primární prevence. Dokument obsahuje zejména analýzu poskytovatelů a úrovně služeb v kraji v oblasti primární prevence, zachycuje sociálně-ekonomicko-demografická východiska, definuje hlavní priority v oblasti výkonu primární prevence na dvouleté období a z těchto priorit pak odvozuje dílčí cíle a podcíle, včetně kvantifikace způsobů a náležitostí jejich plnění.

Oblast primární prevence je součástí také **Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2011 – 2014**.

Podrobné údaje lze nalézt:

<http://www.kr-olomoucky.cz/strategie-a-metodiky-v-oblasti-primarni-prevence-cl-398.html>

2.3 Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky v r. 2014

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
Adiktologická konference Restart: Teorie a praxe léčby závislostí. (9.-10.10. 2014)	P-centrum	odborníci - zdravotníci pracovníci, pracovníci v sociálních službách, psychologové, psychiatři	problematika zneužívání návykových látek, nelátkové závislosti, supervize, odborná témata

3 Finanční zajištění služeb pro uživatele drog

3.1 Způsob financování služeb Olomouckým krajem

Olomoucký kraj každoročně vyhlašuje dotační program pro oblast protidrogové prevence, v roce 2014 to byl **Dotační program Olomouckého kraje pro oblast protidrogové prevence pro rok 2014**.

V jeho rámci obdržely neziskové organizace z rozpočtu Olomouckého kraje v roce **2 500 000 Kč**.

Organizace také mohly získat menší finanční prostředky jako tzv. **projekty do 25 000 Kč**. V roce 2014 neobdržel touto cestou příspěvek žádný projekt protidrogové prevence.

Od roku 2004 je možnost získat dotaci také cestou tzv. **významných projektů**. Priority i princip schvalování je obdobný „projektům do 25 000 Kč“, požadovaná částka může být libovolně vysoká. Žádosti jsou předkládány na ekonomický odbor krajského úřadu, rozhoduje Rada Olomouckého kraje.

Víceleté financování, přímý nákup služeb ani využití Evropských fondů výlučně pro oblast služeb pro uživatele návykových látek nebylo Olomouckým krajem realizováno.

Činnost **Protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice** je každoročně hrazena z rozpočtu Olomouckého kraje částkou **6 099 000 Kč**.

3-1Výdaje na protidrogovou politiku z rozpočtu Olomouckého kraje v roce 2014

Výdaje	Popis	Výše (v Kč)
Dotační program Olomouckého kraje pro oblast protidrogové prevence pro rok 2014	Je určen osobám, jejichž činnost nebo výstupy činnosti mají přínos pro Olomoucký kraj a jeho obyvatele a které poskytují na území Olomouckého kraje služby pro uživatele drog - typy odborné péče dle § 20 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., a jsou současně poskytovatelem sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.	celkem 2500000 (z toho na hazardní hraní 25000)
Protialkoholní a protitoxikomanická záchytná stanice		6099000
Vzdělávání vybraných metodiků primární prevence na školách a školských zařízeních	příspěvek z rozpočtu Olomouckého kraje pro příspěvkovou organizaci Pedagogicko-psychologickou poradnu na vzdělávání vybraných metodiků primární prevence na školách a školských zařízeních - roční vzdělávací cyklus, který vrcholí krajskou konferencí primární prevence	150000
Dotační program prevence	prevence rizikového chování – selektivní primární prevence	40000
Celkem		8789000

3.2 Způsob zajištění financování protidrogových služeb obcemi

Obce velmi často nemají ve svých rozpočtech částku na podporu protidrogové prevence přesně vyčleněnu.

Na financování služeb obce Olomouckého kraje participují spíše na dobrovolné bázi, ale všechny služby, na jejichž financování se podílel Olomoucký kraj, byly podpořeny i z rozpočtů obcí.

Tabulka 3-2: Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2014

Obec	Popis	Výše výdajů (v Kč) na protidrogovou politiku	Výše výdajů (v Kč) na hazardní hraní
Hranice	TP (o.s. KAPP-HELP) a programy prim. prev.	26000	
Přerov	KPS, TP (o.s.KAPPA-HELP)	20000	
Litovel	TP (Společnost Podané ruce o.p.s.)	20000	
Kojetín	Poradenské centrum pro problémy se závislostmi (o.s.KAPPA-HELP)	33000	
Šumperk	Kont. centrum Krédo (PONTIS Šumperk o.p.s.)	733000	
Zábřeh	TP (Společnost Podané ruce o.p.s.)	40000	
Prostějov	Kont. centrum (Spol. Pod. ruce o.p.s.)	180000	
Hradec -Nová ves	TP Babylon (Darmoděj, o.s.)	2000	
Bílá Voda	TP Babylon(Darmoděj, o.s.)	4000	
obce Šump.reg.	TP (Společnost Podané ruce o.p.s.)	60000	
Jeseník	Kontaktní centrum Darmoděj (Darmoděj o.s.)	75000	
Olomouc	Dotáční titul prevence kriminality - Specif. prim. prevence (P-centrum, spolek, Sdružení D, Společnost Podané ruce o.p.s.)	600000	375000

Olomouc	Dotační titul sociální služby (P-centrum, spolek, Společnost Podané ruce o.p.s.)	1005000	140000
celkem		2798000	515000

3.3 Financování služeb evropskými fondy

Evropské fondy byly v Olomouckém kraji pro financování služeb využívány pouze doplňkově, nebyla z nich financována standardní činnost služeb. Olomoucký kraj nebyl realizátorem žádného z projektů.

Kromě projektu „První pomoc pro patologické hráče a jejich rodiny“ (Společnost Podané ruce, o.p.s.) byly všechny realizované projekty zaměřeny na sociální začleňování a uplatnění cílové skupiny na trhu práce.

Tabulka 3-3: Výdaje z rozpočtu evropských fondů v roce 2013

Operační program	Nástroj	Celková výše výdajů (v Kč) za kraj	Výše výdajů (v Kč) na protidrogovou politiku	Výše výdajů (v Kč) na hazardní hraní
OP LZZ			4151160	51000
OP VK			1467600	
Celkem			5618760	51000

*OP LZZ –Operační program lidské zdroje a zaměstnanost, OP VK – Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost

3.4 Výdaje na protidrogovou prevenci podle typu služeb/podle účelu

Kromě příspěvkových organizací zřizovaných státem, krajem nebo obcemi (sociální oblast, zdravotnictví, školství) jsou v oblasti protidrogové politiky Olomouckého kraje nejvýznamnějšími subjekty nestátní neziskové organizace. Jejich činnost je zajištěna financováním převážně ze státního rozpočtu, z rozpočtu Olomouckého kraje a z rozpočtů obcí.

Tabulka 3-4: Souhrn výdajů podle typu služeb/podle účelu

Typ služeb	2014		
	Evropské	rozpočty	
	fondy	krajů	obcí
Primární prevence*			
Primárně-preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními			16000
Primárně-preventivní programy realizované jinými subjekty		40000	5000
Jiné a nezařazené preventivní programy			
Harm reduction			
Terénní programy		470000	131000
Kontaktní centra	71000	1030000	913000
Sloučené programy kontaktních center a terénních programů		350000	20000
Jiné a nezařazené harm reduction programy			
Ambulantní služby			
Ambulantní služby zdravotní			
Ambulantní služby sociální	510000	290000	33000
Jiné a nezařazené ambulantní služby			
Preventivní a léčebné služby ve vězení		50000	
Rezidenční služby			
Lůžkové zdravotní služby			
Terapeutické komunity			
Jiné a nezařazené rezidenční služby			
Služby následná péče			
Následná péče ambulantní	1104000	310000	
Následná péče pobytová			
Jiné a nezařazené služby následné péče	2976000		
Sociální podniky			
Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob		6099000	
Prevence drogové kriminality			
Koordinace/výzkum/informace	1468000	150000	
Jiné nezařazené***			
CELKEM	6129000	8789000	1118000

4 Služby poskytované uživatelům drog a osobám ohroženým drogami

Síť těchto služeb není formálně definována.

4.1 Specifická primární prevence

Aktivity v oblasti specifické primární prevence

V největším rozsahu se těmto aktivitám věnuje organizace P-centrum, která významným způsobem pracuje v rámci Programů primární prevence také s pedagogy Olomouckého regionu.

Na jednotlivých školách jsou realizovány minimální preventivní programy, některé školy realizují i další aktivity a projekty v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Mezi největší vzdělavatele a realizátory programů v Olomouckém kraji patří již zmíněné P-centrum, o. s. KAPPA – HELP (Přerov a okolí), kde se také věnují vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, Sdružení D (Olomouc), Pontis Šumperk o.p.s., Sdružení Podané ruce, o. s. (Prostějov a okolí) a Darmoděj, o. s.

Tabulka 4-1: Programy primární prevence realizované v r. 2014 (mimo prevence realizované školami a školskými zařízeními)

Název projektu/programu	Realizátor programu (pracoviště)	Cílová skupina	Charakteristika aktivit	PP Všeobecná/ Selektivní/ Indikovaná	Certifikovaná služba (ano/ne)
P-centrum-programy specifické primární prevence	P-centrum, spolek Olomouc	Žáci 2. stupně ZŠ	Interaktivní práce s kolektivem, prožitkové lekce	selektivní	ano
Vzdělávání školních metodiků prevence pro rok 2014	P-centrum, spolek Olomouc	25 školní metodici prevence ze ZŠ a SŠ	Nabídka vzdělávacího 250 hodinového programu specializačního studia pro školní metodiky prevence	všeobecná	
Prevence rizikového chování na školách v Olomouckém kraji prostřednictvím interaktivních zážitkových programů	Sdružení D Olomouc	Žáci 2. stupně ZŠ a studenti SŠ	Interaktivní zážitkové programy formou dramaterapie	selektivní	ne
Programy selektivní primární prevence v Drama centru	Sdružení D Olomouc				ne

Olomouc					
E-Bezpečí - nebezpečí elektronické komunikace pro žáky i učitele II. etapa	Univerzita Palackého Olomouc	Žáci 2. stupně ZŠ a studenti SŠ	Cílený interaktivní program prevence E-bezpečí	všeobecná	
Program specifické primární prevence KAPPA-HELP	Kappa-Help Přerov	Žáci 1. a 2. stupně ZŠ Studenti SŠ	Komplexní program primární prevence zahrnující základní témata této oblasti	selektivní	ano
Vzdělávání školních metodiků prevence pro rok 2014	Kappa-Help Přerov	školní metodici prevence ze ZŠ a SŠ	Nabídka vzdělávacího 250 hodinového programu specializačního studia pro školní metodiky prevence	všeobecná	

* VP – všeobecná prevence, SP – selektivní prevence, IP – indikovaná prevence

4. 2 Služby v oblasti snižování rizik

Služby v oblasti snižování rizik spojených s užíváním drog zajišťuje v Olomouckém kraji 5 kontaktních center. V každém regionu se nachází kontaktní centrum a jsou realizovány terénní programy. Klientům a blízkým osobám jsou všechny služby nabízeny dle standardů odborné způsobilosti Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

V roce 2014 došlo ve službách poskytujících terénní programy k mírným změnám, které se týkaly činnosti i klientů těchto služeb. Služba „Terénní programy Olomouc“ obdržela navýšenou dotaci od města Šternberka, služba je tak k dispozici jedenkrát týdně. Tato skutečnost se projevila ve zvýšení výkonů služby. Tým klientů této služby z měst Zábřehu a Olomouce a Kontaktního centra v Olomouci vybojoval 1. místo na fotbalovém turnaji Samaritán Cup. Tréninky s klienty se ukázal jako vhodný motivační prvek a prostředek pro navázání hlubšího vztahu s klienty. V roce 2014 se zvýšil počet klientů služby „Terénní programy Olomouc“, kteří užívají pervitin přes nosní sliznici („snifferů“). Tito klienti nyní tvoří čtvrtinu klientů této služby.

V Mohelnici se v roce 2014 drogová scéna spíše uzavřela. Uživatelé se schází na bytech a po večerech se vyskytují v hernách, kde mají pocit větší anonymity. V poslední době se zde začíná objevovat levnější tzv. „vietnamský pervitin“, který je sice levnější, ale často klienti popisují negativní „vedlejší účinky“. Na Přerovsku se již tradičně objevují uživatelé sezonních přírodních opiátů, nově také na Olomoucku.

Tabulka 4-2: Služby v oblasti snižování rizik poskytované v r. 2014_(včetně programů snižování rizik na tanečních akcích, v klubech a prostředí noční zábavy)

Název projektu/ programu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Počet osob, kt. služby využily /z toho UD	Počet kontaktů ¹	Počet vydaných inj. stř.	Územní působnost
K-centrum Darmoděj	Darmoděj, o.s.	KPS	Problémoví uživatelé drog	226/207	2891	22558	Jesenicko
K-centrum Krédo	PONTIS Šumperk o.p.s.	KPS	Problémoví uživatelé drog	190/151	2258	39665	Šumpersko
Kontaktní centrum v Olomouci	Společnost Podané ruce, o.p.s.	KPS	Problémoví uživatelé drog	378/331	9798 (+529)	44430	Olomoucko
Kontaktní centrum Prostějov	Společnost Podané ruce, o.p.s.	KPS,TP	Problémoví uživatelé drog	285/230	2544	22602	Prostějovsko
KKC Kappa	o.s. KAPPA-HELP	KPS	Problémoví uživatelé drog	310/146	1264	24901	Přerovsko
Terénní programy Olomouc	Společnost Podané ruce, o.p.s.	TP	Problémoví uživatelé drog	192/192	2316	30986	Olomoucký region
Terénní programy Šumpersko	Společnost Podané ruce, o.p.s.	TP	Problémoví uživatelé drog	277/270	2359 (+429)	13229	Šumperský region
Terénní program Kappa-Help	o.s. KAPPA-HELP	TP	Problémoví uživatelé drog	448/217	705	6207	Přerovský region
Terénní program Babylon	Darmoděj, o.s.	TP	Problémoví uživatelé drog				Jesenický region

* TP – terénní programy, KPS – kontaktní centra, KPS a TP – sloučené programy

Síť služeb se z hlediska územního pokrytí a dostupnosti služeb obyvatelům Olomouckého kraje v jednotlivých regionech jeví jako dostačující.

Problémem stále zůstává nedostatečné financování některých služeb, zejména terénních programů, které jim neumožňuje vykonávat jejich činnost v dostatečném rozsahu a kvalitě.

4.3 Služby v oblasti ambulantní léčby

Ve Fakultní nemocnici v Olomouci je na Klinice psychiatrie v Ambulanci závislostí realizován program ambulantní léčby a programy substituce.

Program ambulantní léčby a poradenství zajišťují v Olomouci neziskové organizace P-centrum, spolek a Společnost Podané ruce o.p.s.

Ambulantní léčbu závislosti na léčbu závislosti na legálních i nelegálních drogách zajišťují také psychiatrické ordinace. Na webu Olomouckého kraje lze najít základní přehled těchto služeb:

<http://www.kr-olomoucky.cz/prehled-psychiatrickych-a-adiktologickych-sluzeb-cl-2757.html>

I přes to, že ve výše zmíněném přehledu jsou některá zařízení uvedena, dle sdělení pracovníků služeb ve městě Šumperku stále chybí kvalitní psychiatrická popř. psychologická (psychoterapeutická) péče o uživatele trpící psychickou poruchou způsobenou užíváním drog či jiným duševním onemocněním, dále pak terapeutičtí pracovníci – odborníci na drogovou problematiku a adiktologická ambulance. Provoz také zahájila nově vzniklá zdravotnická zařízení – adiktologická ambulance organizace Darmoděj, o. s. v Jeseníku a Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí (Nestátní interní oddělení s. r. o.) v Olomouci.

Na klienty s problémem patologického hráčství je převážně zaměřena Ambulance adiktologie (Společnost podané ruce o.p.s.) v Olomouci. Koncem roku 2014 byl klientům nabídnut nový systém objednávání formou online přihlášky (<http://gambling.podaneruce.cz/konzultace/>). Většina klientů této služby spadá do střední věkové skupiny, průměr 38 let. Převážně se jedná o muže, ale přibývá i žen; jsou poměrně dobře situovaní a dokázali si udržet svoji práci (podnikatelé, vojáci, manažeři, sportovci...), jedná se tedy i o zástupce střední a nižší ekonomické třídy. Nejvíce klientů preferuje hru na VLT automatech, dále pak sází na různé sportovní zápasy nebo provozují hru na ruletě či hrají poker a jiné karetní hry na internetu. Více jak polovina klientů (70%) má zajištěnou pravidelnou práci. Dluhy v souvislosti s hrou uvádí téměř polovina všech klientů, průměrná výše dluhů vycházejícího na jednoho hráče je přibližně 270 000,- Kč.

Tabulka 4-3 Služby v oblasti ambulantní léčby

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby	Adresa, telefon	Územní působnost
Poradna pro alkoholové, a jiné závislosti	P-centrum, spolek	Ambulantní léčba	Lafayettova 47/9, 779 00 Olomouc 585 221 983 733 362 942 info@p-centrum.cz	Olomoucko a okolní regiony
Ambulance adiktologie	Společnost Podané ruce, o.p.s.	Ambulantní léčba	Michalská 2 779 00 Olomouc 773 996 916, 608 229 528 ambulance.ol@podaneruce.cz	Olomoucko a okolní regiony
Ambulance pro alkoholismus a jiné toxikománie	Fakultní nemocnice v Olomouci	Ambulantní léčba, substituční léčba	Klinika psychiatrie, FN Olomouc, I. P. Pavlova 185/6, 779 00 Olomouc 588 443 519, psychiatrie@fnol.cz	Olomoucký kraj
Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí	Nestátní interní oddělení s. r. o.	Ambulantní léčba	Bořivojova 540/30A, Olomouc 774 425 001, zavislostiolomouc@seznam.cz	Olomoucký kraj
Ambulance adiktologie	Darmoděj, o.s.	Ambulantní léčba	Bc. Stanislava Kotasová Tel: 774 416 504, 774 424 502 Nábřežní 539 Jeseník 790 01	Jesenicko

4.4 Služby v oblasti rezidenční léčby

V Olomouckém kraji je zajištěna střednědobá i dlouhodobá ústavní léčba závislostí v Psychiatrické nemocnici Marianny Oranžské v Bílé Vodě a v Psychiatrické léčebně ve Šternberku (Primariát VII. - Léčba závislostí). V Psychiatrické nemocnici v Bílé Vodě jsou k dispozici komunity i specializovaná oddělení pro komplexní léčbu závislostí. Pro klienty je v nabídce několik léčebných programů včetně začleněných terapeutických komunit (Terapeutická komunita Harmonie, Terapeutická komunita Fides a Terapeutická komunita Fénix). V Psychiatrické léčebně ve Šternberku je zajišťována také soudně nařízená ústavní léčba.

Středisko sekundární prevence a léčby závislostí při Vojenské nemocnici v Olomouci poskytuje kromě detoxikace a detoxifikace také krátkodobou léčbu.

Detoxikace je poskytována také ve Fakultní nemocnici v Olomouci a v Psychiatrické nemocnici v Bílé Vodě i v Psychiatrické léčebně ve Šternberku.

Činnost Protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice, která je každoročně podpořena finančními prostředky Olomouckého kraje ve výši zhruba 6 milionů Kč, také zajišťuje Vojenská nemocnice v Olomouci.

4.5 Služby v oblasti následné péče

V Olomouckém P-centru dlouhodobě probíhá úspěšný doléčovací program, který je určen klientům z celé České republiky. Jeho součástí je i nabídka chráněného bydlení ve dvou bytových jednotkách.

Další doléčovací program realizuje v úzké spolupráci s Psychiatrickou nemocnicí v Bílé Vodě občanské sdružení Darmoděj o. s. ve městě Jeseníku.

Tabulka 4-5 Služby v oblasti následné péče

Název projektu/ programu	Realizátor	Cílová skupina	Kapacita	Počet osob, kt. služby využily	Územní působnost, spádovost
P-centrum – Doléčovací centrum	P-centrum	Uživatelé alkoholových i nealkoholových drog, patologičtí hráči	15	75/35	ČR
Doléčovací centrum Restart	Darmoděj, o.s.	Uživatelé alkoholových i nealkoholových drog, patologičtí hráči	27	25	Jesenický region

*ambulantní – následná péče ambulantní, pobytová – následná péče pobytová

4.6 Ostatní specializované programy

Klienty všech služeb, kteří mají problém se zákonem nebo jsou ve výkonu trestu, mohli využívat úspěšný „Program práce klienty v konfliktu se zákonem“ probíhající v úzké spolupráci zejména s Vazební věznicí Olomouc a s věznicí Mírov.

Tabulka 4-6: Ostatní specializované programy v r. 2014

Název projektu/pr ogramu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Počet osob, které služby využily	Územní působnost, spádovost
Program práce s klienty v konfliktu se zákonem	Společnost Podané ruce, o.p.s.	Služby ve vězení	Problémoví uživatelé drog a alkoholu, patologičtí hráči	262/173	Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj